

בס"ד, כ"ג תשרי תשפ"א

11 באוקטובר 2020

תיק 80088

פסק דין

בעניין שבין

הנתבע

התובעת

עובד בעמותה

עמותה

רקע ועובדות מוסכמות

התובעת הינה עמותה שמפעילה סניפים ברחבי הארץ. הנתבע עבד אצל התובעת כרכז מפעלים, האחראי על תכנון וביצוע פעילויות של העמותה. לצורך עבודתו הנתבע קיבל מהתובעת רכב, במסגרת הסכם ליסינג מחברת השכרה (להלן "חברת הליסינג"). הנתבע קיבל מהתובעת גם מחשב נייד ומכשיר סלולרי. התובעת אישרה לנתבע להשתמש ברכב, במחשב ובסלולרי גם לצרכים אישיים.

ביום ראשון ב' אייר תש"ף (26 באפריל 2020) הנתבע נסע עם הרכב, בכדי לתקן עגלה נגרת השייכת לתנועה. בסיום התיקון הנתבע פנה לכוון נגרייה, בכדי לקחת מדפים שהוזמנו לצורך אישי של הנתבע. הנתבע יצא מרכבו לכוון הנגרייה (מרחק של שישה מטרים), כאשר הרכב פתוח והמנוע פועל.

הנתבע היה עם הגב לרכב, ושוחח עם הנגר במשך כארבע עשרה דקות. לאחר שעברו כעשר דקות - הרכב נגנב, ולאחר שעברו כארבע דקות נוספות הנתבע שם לב שהרכב נגנב. ברכב היו המחשב הנייד והמכשיר הסלולרי שנגנבו יחד עם הרכב.

לאור העובדה שהרכב נגנב כאשר המנוע היה דולק - חברת הליסינג תבעה מהעמותה שיפוי מלא של הרכב לפי שווי בשעת הגניבה בסך 37,619 ש"ח. אך לאחר משא ומתן שערכה התובעת מול חברת הליסינג, הסכימה החברה להקטין את השיפוי לסך 20,000 ש"ח. החברה ביקשה שהתשלום יועבר בתוך 14 ימי עבודה מיום 27.05.2020.

עמוד 1 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 Main Office:

טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

טענות התובעת

התובעת מבקשת לחייב את הנתבע בעלות הרכב שהעמותה שילמה לחברת הליסינג בסך 20,000 ש"ח, וכן לחייב את הנתבע בתשלום מחשב נייד בסך 3,295 ש"ח, וכן לשלם את שווי הטלפון הסלולרי בסך 1,667.25 ש"ח.

התובעת ציינה, שאם הייתה מתרחשת תקלה תוך כדי העבודה והעובד היה פועל לפי הנהלים - העמותה הייתה נוטלת אחריות ומממנת את התקלה גם אם העובד טעה בשיקול דעתו, אך זה בתנאי שאין רשלנות מצד העובד. בא כוחה של התובעת הדגים זאת: עובד שיחנה את הרכב בלי לדאוג לתשלום לחנייה - העובד יישא בהוצאות הקנס, כי יש בכך רשלנות. אך אם חלילה יש פצוע, והעובד החנה את הרכב בניגוד לנהלים בכדי לטפל בפצוע - העמותה תממן את הקנס. במקרה שלפנינו, לטענת התובעת, מדובר בחריגה ברורה מן הנהלים ובפשיעה גמורה.

לגבי המחשב והסלולרי - התובעת מבקשת לחייב את הנתבע בשווי של מחשב נייד וסלולרי חדשים, הואיל ומדובר במכשירים שמפאת שיקולי כדאיות של העמותה היא לא נוהגת לרוכשם משומשים, כך שהנזק לתנועה הוא מחיר של מכשירים חדשים. בא כוחה של התובעת ציין, שהם מסתמכים על העקרון של הרב יונתן בלס במאמרו "תחומין", שהמזיק צריך להחזיר את המצב לקדמותו, כי זהו הנזק שנגרם להם.

טענות הנתבע

חברת הליסינג מחתימה כל עובד על חוזה אישי, שבו הוא מתחייב לשלם במקרה של גניבה. החברה תובעת את העובד שחתם על המסמך ולא את העמותה. אך כאן הנתבע כלל לא חתם על שום מסמך מול חברת הליסינג, על הרכב שבו נסע הנתבע - חתם עובד אחר, כך שחברת הליסינג הייתה אמורה לתבוע את העובד ולא את העמותה, ומכיוון שהעמותה לא הייתה אמורה להינזק כתוצאה מהגניבה, לפיכך אין להם עילה לתבוע אותו. הנתבע מסתמך על כך שלאחר הגניבה פנה אליו נציג חברת הליסינג כדי לחקור אותו על פרטי האירוע, והודיע לו שהמחויבות היא אישית שלו מתוקף חתימתו על ההסכם הנעשה עם הנהג, אך כשהחברה ראתה שהנתבע לא חתם, פתחה במו"מ עם התובעת לתשלום.

הנתבע הוסיף, שהעמותה מעולם לא הראתה לו את החוזה שנחתם מול הנהג, ואילו היה מודע להסכם מול חברת הליסינג ורואה בפירוש שנכתב שחייב לשלם הכל במקרה שהרכב נשאר פתוח והמנוע דולק ודאי היה הדבר מונח בתודעתו והיה נזהר ונמנע מלהשאיר את הרכב מונע.

הנתבע טען עוד שהוא חתם על חוזה העסקה מול הנתבעת. בסעיף 3 להסכם נאמר: "העמותה לא משלמת לעובדיה קנסות בגין עבירות תעבורה וחנייה". ובסעיף 4 נאמר: "במקרה של תאונה - יישא העובד בעלות השתתפות עצמית". מכאן טוען הנתבע, שהוא לא חתם על כך שהוא אחראי על גניבה של הרכב. הנתבע הוסיף, שיש כאן את הדין של "נתן לו לשמור דינר זהב, ואמר לו: הזהר בו

עמוד 2 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס Fax 02-5379626 www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

של כסף הוא, ופשע בו ונאבד, אינו חייב אלא בשל כסף" (שו"ע חו"מ רצא, ד). כלומר הנתבע הבין מההסכם שהוא עלול לשלם מאות שקלים על קנסות בגין עברות תעבורה, והשתתפות בתשלום הביטוח בתאונה, אך מעולם לא עלה בדעתו שהוא עלול לשאת בתוצאות של גניבת רכב וישלם 20,000 ש"ח.

הנתבע כתב עוד:

התובעת לא ידעה אותי מעולם, לא על העובדה שכלל אין ביטוח לרכב, וכי מבחינתם אני האחראי עליו במקרה של גניבה, שהרי במקרה כזה לא הייתי לוקח את העבודה כלל. אינני אדם בעל אמצעים, וכי הייתי אמור לכסות רכב בשווי מאתיים אלף ש"ח באותן נסיבות? ברור שלו היו מבהירים לי כי אני עלול באופן כלשהו לשאת בעלות הרכב - לא הייתי לוקח את האחזיות, ולא הייתי מקבל כאמור את המשרה לכתחילה.

הנתבע הבין את החוזה של חברת הליסינג בצורה הבאה: רק אם הנתבע היה משאיר את המפתח במכוון בכדי לגרום נזק למעסיק שלו, והרכב היה נגנב - חברת הביטוח לא הייתה צריכה לשלם, אלא העובד שהזיק במכוון בצורה שיטתית - צריך לשלם, אבל כאן שהמפתח הושאר ברכב בשגגה ושכחה, יש לראות בכך אונס. לטענתו, אילו המקרה היה מגיע לבית המשפט, יתכן וחברת הביטוח הייתה מחויבת לשלם על הרכב. הנתבע סבור שהחברה לא הייתה חייבת לשלם את הסכום שחברת הליסינג דרשה ממנה. התשלום מצד התובעת לחברת הליסינג נבע מתוך אינטרס כלכלי, ורצון לשמור על יחסי עבודה תקינים מול חברת הליסינג.

הנתבע טען עוד, שמנהג המדינה הוא שהמעסיק סופג את הוצאות הרשלנות של עובדיו, ומכיוון שהגניבה הייתה כתוצאה מנסיעה עבור העמותה - על העמותה לממן את הוצאות הרכב שנגנב. הנתבע הביא את פסיקתו של הרב יעקב אריאל שליט"א, שעל המעסיק ללכת לפנים משורת הדין ולשלם את נזקי עובדיו.

הנתבע הוסיף:

"יש כאן דין שומר שמסר לשומר. אני הזקתי את הבעלים (חברת הליסינג) ולא את התובעת/ העובד החתום על הרכב. וא"כ הנזק הנגרם להם מהחוב איתו הגישה להם חברת הליסינג - נגרם על ידי בעקיפין ולא הזקתיים באופן ישיר".

הנתבע הוסיף בדיון, שיש לבחון גם פטור מדין "בעליו עמו".

הנושאים לדיון:

- א. הנחת רכב במקום לא שמור.
- ב. הגדרת מעמדו של הנתבע.
- ג. נתבע שלא ידע שעלול להתחייב לשלם על הרכב.
- ד. האם המעסיק צריך לממן את הנזקים של עובדיו.

עמוד 3 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax 580120780 bitdin@eretzhemdah.org www.eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

- ה. האם המעסיק חייב ללכת לפני משורת הדין.
- ו. התייחסות לשאר טענותיו של הנתבע.
- ז. כיצד מתבצעת השומה בחפץ משומש.
- ח. הוצאות משפט.

א. הנחת רכב במקום לא שמור

הנתבע הניח את רכבו באזור תעשייה, כאשר הרכב פתוח והמנוע פועל. הנתבע לא עמד בצמידות לרכב, אלא שהה במרחק של כחמישה או שישה מטרים מהרכב. במשך כארבע עשרה דקות הנתבע שוחח עם הנגר, (כעבור עשר דקות הרכב נגנב, ולאחר עוד ארבע דקות הנתבע שם לב לגניבת הרכב). כאשר הוא מנתק קשר עין עם הרכב ועומד עם גבו לרכב בזמן זה הרכב נגנב.

בסרטון ניתן לראות את הרכב של הנתבע, עם דלת נהג פתוחה. הנתבע הודה שלא הייתה לו שליטה על הרכב, הוא לא שמר על קשר עין עם הרכב, תשומת ליבו לא הייתה נתונה לרכב, והנתבע כלל לא הבחין בגניבה. רק לאחר שעברו כארבע דקות מהגניבה, הנתבע הבחין בגניבה, אך היה זה כבר מאוחר.

לפי החוק (תקנות התעבורה, תקנה 74 ב), אסור להשאיר את הרכב עם המפתח בפנים ללא השגחה:

לא יחנה ולא יעמיד אדם רכב בלי השגחה, אלא לאחר שהופסקה פעולת המנוע ומנגנון ההדלקה, הוצא מפתח ההצתה והופעלו הבלמים המיועדים לבלימת קבע.

וחוקי התנועה של מדינת ישראל מחייבים את כל המשתמשים בכביש (אם משום חשש סכנה; ואם משום דינא דמלכותא דינא; או משום שכך השכל הישר מחייב. כפי שמבואר בספר 'נתיבות חיים' על דיני תעבורה).

בנוסף, השארת רכב עם מנוע דולק באזור זה, נחשבת כהנחת חפץ במקום לא שמור. פסק התיבות (בסימן רצא ס"ק ז, ובסימן רצא סק"ד, וסימן שא סק"א): אדם שמניח חפץ במקום שאינו משתמר, למרות שברגע זה לא נגרם כל נזק לחפץ, ובמקרים דומים פטרה התורה (כגון פותח דלת בפני בהמת חברו), בכל זאת מכיוון שהוא שם את החפץ במקום לא שמור, הרי שעשה מעשה בגוף החפץ – נחשב כאילו עשה פעולה של נזק בחפץ והפסידו בידיים, ולכן הוא חייב לשלם על כל הנזקים שייגרמו לחפץ.

כך גם מובא בחידושי הרי"מ (מסכת כתובות דף קז. עמוד תטו):

המוציא חפץ מרשות בעלים ומניחו במקום שאינו משומר - חשיב מזיק ממש, שנפחת שויו.

עמוד 4 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 Main Office:

טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

וכן פסק האגרות משה (חושן משפט חלק ב סימן נו) :

אף שמעלת כבודו אינו שומר חינוך, מכל מקום להזיק בידיים ודאי הא אסור, וגם מתחייב על זה, וכשיוציאם לחוץ - הוא כמזיק בידיים כיון שהוא מקום הפקר לגנבים¹.

לסיכום: השארת רכב פתוח עם מנוע דולק באזור תעשייה, תוך ניתוק קשר עין עם הרכב - חשוב לעשיית נזק, ולפיכך יש לחייב את הנתבע בתשלום הרכב שנגנב.

ב. הגדרת מעמדו של הנתבע

בפרק הקודם חייבנו את הנתבע מכח דין מזיק, ולכן חייב גם אם אינו חייב מדיני שומרים. לרווחא דמילתא נבחן בפרקים הבאים אם ניתן לחייב גם מכח דיני שומרים.

השולחן ערוך (חושן משפט סימן שו, א) פסק על פי הגמרא: **"כל האומנים שומרי שכר הם"**. אע"פ שהשכר שניתן לאומן הוא עבור עשיית העבודה ולא שכר שמירה, מכל מקום כיוון שיש לו הנאה צדדית מכך שבחרו בו ולא באחרים, הוא נחשב כשומר שכר.

נחלקו הסמ"ע (שו, סק"א) והש"ך (שו סק"א) האם גם שכיר יום נחשב כשומר שכר. אולם במקרה שלנו העמותה אישרה לנתבע להשתמש ברכב גם לצרכיו האישיים. במקרה כזה ששני הצדדים

---

¹ הרב אברהם בנימין בספרו 'הפקדתי שומרים' מעיר שדברי הנתביבות אינם מוסכמים על כל הפוסקים. הקצות (סימן כה סק"א) פטר אדם שמסר בשוגג חפץ של חבירו לגנב בחושבו שהוא הבעלים של החפץ כיוון ש"בשעת מעשה הוי אפשר למיהדר". לפי דברי הקצות מסתבר שגם במקרה שהניח את חפץ חבירו במקום לא משתמר אין זה נזק בידיים ואין לחייבו על כך. והנתביבות שם סק"א חלק על הקצות וסבר שנחשב מזיק בידיים.

במקרה שלפנינו יתכן שגם הקצות יודה ולא נחלק אלא במקום שלא הייתה קבלת אחריות שמירה, בשונה מהמקרה שלפנינו שהייתה קבלת אחריות שמירה. סיוע לחילוק זה יש להביא מכך שיש סוברים שהנתביבות מודה עקרונית לקצות ולא נחלק אלא במקרה שם שאמנם אין קבלת אחריות המועיל מבחינה הלכתית, אך בכל זאת קיבל אחריות. אם כן יש סברא לחלק בין מקרה שקיבל אחריות למקרה שלא, ולכן יש סברא לומר שאף אם נגיד שהנתביבות חייב מדין מזיק בכל מקרה, הקצות יסכים לשיטתו במקרה שיש קבלת אחריות לא רשמית. הסברא בכך היא שכאשר שומר מקבל אחריות על החפץ הוא גורם לכך שהבעלים יורידו מעצמם אחריות זו, ולכן בצירוף להשארת החפץ במקום לא שמור הוא נחשב למזיק בידיים.

בנוסף, הקצות הסתפק בדין זה. בתחילת דבריו הקצות כתב: "ועדיין יש להסתפק בזה". וכן בסוף דבריו הקצות סיים בצריך עיון (צריך לימוד), משמע שלא חלק בצורה פסקנית, ולעומת זאת הקצות הביא את דברי הש"ך מהם משמע כדעת הנתביבות.

עוד ניתן להוכיח כדעת נתיבות מדברי מהרש"ל (מסכת בבא קמא פרק ו סימן ג): "היכא שנאבדה או הוזקה, ואין זה גרמא, מאחר שעביד בידיים, ופרץ הגדר. ושמירת הבהמה תלויה בה **אם כן הוי כמזיק בידיים**... ומ"מ אם פרץ כל הכותל, או הגדר, ופתחה לצד רשות הרבים - נראה דהוי כמזיק גוף הדבר, דמיד מקלי קליה ליה". כלומר פריצת הגדר או אצילנו השארת מפתח ברכב - איננה גרמא אלא מזיק בידיים.

עמוד 5 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 **Main Office:**

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס Fax 02-5379626 www.erezhemdah.org beitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

נהנים מכך שהרכב בידי הנהג דינו של הנהג כשומר שכר, לכל השיטות, כי הרי יש פה הנאה נוספת לשכיר (כלל זה מבואר בבבא מציעא מג ע"א בעניין המפקיד כספים בידי חלפן והרשה לו להשתמש בכסף לצרכיו; וכן בדף פא ע"א בעניין "שומר לי ואשומר לך" שהדין הוא שנעשו שומרי שכר זה לזה. והכלל הוא: כאשר שני הצדדים נהנים אין להגדיר את הנפקד כשומר חנם ומאידך גם לא כשואל אלא הרי הוא שומר שכר).

לסיכום: הגדרת מעמדו של הנתבע הוא כשל שומר שכר, כי בנוסף לשמירה על הרכב במסגרת השימוש בו לצרכי עבודה, הנתבע קיבל אפשרות להשתמש ברכב לצרכיו האישיים.

ג. הגדרת מעשה הנתבע

כפי שסיפר הנתבע, הוא השאיר את המפתחות בעוד הרכב מותנע כאשר עמד במרחק של כחמישה-שישה מטרים מן הרכב באופן שגבו מופנה אל הרכב. לטענתו, המפתחות נשכחו ברכב ולא הושארו שם במזיד. בית הדין סבור חד משמעית, שגם אם המפתחות נשכחו ברכב – מעשה זה נחשב לפשיעה, אף שהנתבע לא היה מודע באופן ספציפי לכך שישנן באיזור זה חוליות גנבים שמחכות להזדמנויות כאלו. על כל נהג היוצא מרכבו מוטלת אחריות לוודא שהרכב כבוי, ולקחת את המפתחות עימו מיד בצאתו מן הרכב.

הנחת הרכב מונע ופתוח כשהנהג נמצא עם גבו לרכב – לא נחשבת לשמירה מספקת. למרות שהנתבע נכח במקום ועמד במרחק של כשישה מטרים מהרכב, בכל זאת הוא ניתק קשר עין מהרכב, ולכן שמירתו לא מספקת. העובדה שעברו מספר דקות עד שהגניבה התגלתה מוכיחה זאת (במקרה שלפנינו, הגיעו גנבים שיתכן והייתה סכנה להתעמת עימם, אולם ברור שאילו לא הושארו המפתחות ברכב הוא לא היה נגנב, וכלל לא היה צריך להגיע לכלל עימות. לכן אין צורך להיכנס ולדון בדין ליסטים מזויין במקרה שגם אילו היה שם לא היה מצליח להציל. ראה שו"ע שג, ב, וכן ש"ך ונתיבות שם).

לסיכום: השארת המפתחות ברכב כשהוא פתוח ומונע מוגדרת כפשיעה, ואף אילו הנתבע היה שומר חנם בלבד היה חייב באחריות, כל שכן שומר שכר שחייב אף בגניבה.

ד. נתבע שלא ידע שעלול להתחייב לשלם על הרכב

הנתבע טען שהוא חתם על חוזה העסקה מול הנתבעת, בו הוא מתחייב רק לשלם עלות השתתפות עצמית במקרה של תאונה, או תשלום קנסות וכד', אך מעולם לא עלה בדעתו שהוא עלול להתחייב בתוצאות של גניבת רכב ולשלם 20,000 ש"ח. הנתבע דימה זאת לדין של: "נתן מטבע של זהב ואמר שהוא של כסף".

עמוד 6 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 Main Office:

טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

דין זה מובא בגמ' במסכת בבא קמא דף סב עמוד א: מפקיד שאמר לשומר שישמור על דינר מכסף, אך לאחר מכן התברר שמדובר בדינר מזהב, (או הנותן לאדם לשמור על כלי כסף, ואמר לו שהכלי מצופה כסף, והתברר שהכלי מכסף טהור), במידה והשומר פשע - משלם רק שווי של כסף ולא של זהב, כי שומר מקבל על עצמו לשמור רק לפי הערך שהבעלים אמרו לו שכך שוויו ולא מעבר לכך. אומנם הגמ' סייגה: אם השומר הזיק בדיים - השומר משלם את כל שווי הפיקדון. וכ"פ השולחן ערוך בסימן רצא סעיף ד.

בנוסף, הרמ"א שם כותב שישנם מקרים בהם לא יתחייב לשלם דבר, כי קיבל את השמירה בטעות²:

שמעון קבל ספרים מראובן להוליכן למקום אחר ונלקחו במכס, ואומר שראובן פשע שאמר שאין נותנין מכס מספרים, ובלא כן לא היה מקבל עליו השמירה כי אין רצונו לטרוח בדבר המכס, הדין עם שמעון.

ולכאורה גם הנתבע יכול לטעון שקיבל את השמירה בטעות ולא ידע על מלוא התנאים ואם היה יודע לא היה מסכים לקבל את העבודה.

טענה זו של הנתבע נדחית בגלל מספר סיבות:

א) בפרק א' קבענו, שניתן לחייב על השארת רכב במצב כזה גם מצד דיני נזיקין. להלכה (שו"ע שם) נפסק, שאם השומר הזיק את החפץ - חלה עליו חובת תשלום. וכך כתב הפתחי חושן (נזיקין פרק י סעיף כ):

המזיק כלי וסבור שהוא של כסף ונמצא שהוא של זהב - חייב לשלם כפי שוויה, וכן אם היה כלי יקר, אף על פי שלא ידע המזיק ערכה האמיתי - משלם כל ערכו.

גם בנידוננו, למרות שהנתבע טוען שלא ידע את ערכו האמיתי של הרכב, בכל זאת הוא חייב בתשלום.

ב) במקרה שלפנינו הנתבע ידע את שווי הרכב, וגם ידע שאם יפשע בפשיעה מוחלטת יתחייב בכל הסכום (כגון שייח את הרכב מותנע וילך לביתו למשך זמן ארוך. וכך גם נאמר בדיון בבית הדין, עמוד 9 בפרוטוקול). אלא שהיה סבור שודאי לא ינהג בפשיעה גמורה ולא יגיע לכך לעולם, ולגבי רשלנות ברמה פחותה יותר סבר שלא מתחייב בכך מעבר להשתתפות עצמית, ולכן לא היה אכפת לו לקבל על עצמו אחריות זו. אם כן, אין לדמות מקרה זה למקרה שכלל לא ידע מה השווי שעליו

² נחלקו האחרונים כיצד לפרש את הרמ"א. דעת שער המשפט (סימן רצא ס"ד) היא שהרמ"א פטר רק נזק שנובע ישירות מההטעיה של המפקיד. אך במקרה בו השומר פשע פשיעה שלא קשורה למפקיד עליו לשלם כי חיובי שמירה חלים עליו. אולם עיין באו"ש נזקי ממון פ"ד הי"א שפירש שלדעת הרמ"א קבלת שמירה בטעות אינה מחייבת בחיובי שומרים.

עמוד 7 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax 580120780 bitdin@eretzhemdah.org www.eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

מקבל את האחריות, כי כאן הוא כן לקח על עצמו את עצם האחריות על כל הסכום, ומה שטעה וסבר שברשלנות פחותה יותר אינו מתחייב, דומה הדבר לשומר שכר שטעה בדין וסבר שחייב רק בפשיעה ולא בגניבה ואבידה, שכמובן אין זו סיבה לפטור אותו.

ג) כל הפטור הנ"ל שייך רק במקרה של הטעיה, (למשל מפקיד שאמר לשומר שמדובר בכלי מצופה כסף ויתברר שמדובר בכלי כסף טהור), ולא במקרה שהשומר טעה מעצמו, ובמעט בירור היה ניתן לדעת שיש חיוב מלא על רכב מותנע שנגנב.

כך כתב הקצות (בסימן רצא ס"ק ד) בשם מהרש"ל (פרק הכונס סי' לד):

**אבל מה שאדם מפקיד גבי חברה וראה אותו - פשיטא שמקבל עליו כל שויו,
בין רב בין מעט, דאל"כ כל אחד שיתן לחבירו בפקדון אבן טובה שוה מאה מנה
- פשיטא דחייב לשלם מאה מנה, ולא כל כמיניה למטעון סבור הייתי ששוה
כסתם אבן פשוטה זהוב או שנים.**

כלומר אילו טענת "לא ידעתי את השווי" הייתה מתקבלת אף בלא הטעייה, היה נוצר מצב שבו כל שומר תמיד יוכל לטעון, שחשב שמדובר בפקדון ששווי נמוך יותר, ובכך יבקש לפטור את עצמו מלשלם. גם לשיטת הש"ך (שם) החולק וסובר שפטור אף כשלא הטעהו, מבואר בדבריו שחייב דווקא בדבר שאין רגילות שיהיה יקר ולכן טעה, אך אם לדוגמא הפקיד בידו אבן יקרה שבדרך כלל היא יקרה, ודאי נתכוון לקבל על עצמו את כל שווייה גם אם לא ידע את שווייה המדוייק. נראה שגם לדבריו מסתבר יותר לדמות את המקרה שלפנינו לאבן יקרה הואיל וידוע שיש מקרים בהם מתחייבים על כל הסכום, ולכן בסתמא השומר מקבל על עצמו את האחריות לפי כללי הביטוח גם אם אינו מודע לפרטים באופן מדוייק.

על אחת כמה וכמה שבאופן רגיל, לפי הפסיקה הנהוגה בישראל, פוליסת הביטוח אינה מכסה במקרה גניבה, אם המפתחות נשארו ברכב והנהג לא שמר על קשר עין עם המכונית באופן שיוכל להגיב בזמן אמת לנסיון של גניבה ("מבחן השליטה", ראה ע"א (מחוזי תל אביב-יפו) 3547/07 ים תיכון זרעים בע"מ נ' אליהו חברה לביטוח בע"מ ובפסקי הדין המוזכרים שם). במקרה שלפנינו ברור שפוליסת ביטוח רגילה לא הייתה מכסה את הגניבה.

הנתבע שהוא מתחייב רק על הנקודות שמפורשות בהסכם עם התובעת, ולכן אין לחייב אותו על גניבת הרכב. טענה זו אינה מתקבלת, משום שהחיוב של הנתבע איננו בגלל חתימה על סעיף מסעיפי ההסכם, אלא משום שיש עליו דין של שומר וכן דין של מזיק. ואין לטעון שההסכם המפורש בא למעט מחיובו, כי טבעו של כל הסכם שאין בו פירוט של כל סוגי הרשלנות והנזקים שעלולים להיות. כל שכן במקרה שלפנינו שיש הפניה מחוזר מזכ"ל להנחיות חברת ההשכרה שבו מפורטים כל הנהלים.

לסיכום: הטענה שהנתבע לא העלה בדעתו שישלם סכומים כה גבוהים - נדחית.

עמוד 8 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס Fax 02-5379626 www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

ה. האם המעסיק צריך לממן את הנזקים של עובדיו

הנתבע טען, שמנהג המדינה הוא שהמעסיק סופג את הוצאות הרשלנות של עובדיו, ומכיוון שהגניבה הייתה כתוצאה מנסיעה עבור העמותה – על העמותה לממן את הוצאות הרכב שנגנב.

מנהג המדינה מבוסס על פקודת הנזיקין (סעיף 13) :

יהא מעביד חב על מעשה שעשה עובד שלו (1) - אם הרשה או אישר את המעשה; (2) - אם העובד עשה את המעשה תוך כדי עבודתו... רואים מעשה כאילו נעשה תוך כדי עבודתו של עובד, אם עשהו כעובד, וכשהוא מבצע את התפקידים הרגילים של עבודתו והכרוכים בה, אף על פי שמעשהו של העובד היה ביצוע לא נאות של מעשה שהרשה המעביד; אולם לא יראו כן מעשה שעשה העובד למטרות של עצמו ולא לענין המעביד.

כלומר על המעסיק מוטלת אחריות שילוחית על מעשה העובד (לפי החוק שלוחו של אדם כמותו גם במקום עבירה), ולכן על המעסיק לשלם על הנזקים שגרם העובד במהלך עבודתו, זאת למרות שביצועו של העובד לא היה נאות.

אומנם יש הסתייגות בחוק (סעיף 13 ב) :

"...אולם לא יראו כן מעשה שעשה העובד למטרות של עצמו ולא לענין המעביד."

כאמור, הגניבה בוצעה בזמן שהנתבע עסק בצרכיו האישיים (לקח מדפים מהנגרייה).

אם כן, גם לפי החוק היה ניתן לקבל את טענת העובד שהמעסיקה תיקח אחריות ותממן את הגניבה - רק כאשר מתמלאים שני תנאים מצטברים: (א) הנזק נגרם מתוך פעולה שנעשתה לשם ביצוע העבודה. (ב) נעשה "ביצוע לא נאות" אך לא הייתה רשלנות בפשיעה שגרמה לנזק. במקרה כאן לא התקיימו שני התנאים: (א) הגניבה בוצעה בזמן שהנתבע עסק בצרכיו האישיים (לקח מדפים מהנגרייה). (ב) הייתה רשלנות בהשאת הרכב עם מנוע דולק ודלת פתוחה באזור תעשייה, ואף ללא קשר עין עם הרכב.

יצוין שגם אילו החוק היה פוטר, אין ללכת אחר דינא דמלכותא במקום שהוא נגד דין תורה (ש"ך עג ס"ק לט), וכאן לא שייכים דברי החתם סופר שאין זה נגד דין תורה כאשר "אילו באו לפנינו היינו גם כן מתקנים כן", ואין כאן המקום להאריך. גם מצד מנהג המדינה אין לפטור כאן משום שגם המנהג לא שייך במקום שלא מתמלאים שני התנאים הנזכרים.

לסיכום: אין לפטור מצד החוק או מצד מנהג המדינה.

עמוד 9 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס Fax 02-5379626 www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

ו. האם המעסיק חייב ללכת לפני משורת הדין

הנתבע הביא מפסיקתו של הרב יעקב אריאל שליט"א, שעל המעסיק ללכת לפני משורת הדין, ולשלם את נזקי עובדיו, אך התובעת סירבה לכך מכיוון שפסקו של הרב אריאל שליט"א מתייחס רק לעובד שעבד לפני הנהלים, ולא לעובד שהזיק ברשלנות.

המקור לפטור מנזיקין "לפנים משורת הדין" הוא בגמ' במסכת בבא מציעא דף פג עמוד א:

רבה בר בר חנן תברו ליה הנהו שקולאי חביתא דחמרא (סבלים שהעבירו את חביותיו של רבה, שברו את החבית בפשיעה), שקל לגלימייהו, (רבה לקח את גלימותיהם), אתו אמרו לרב. אמר ליה: הב להו גלימייהו. (רב אמר לרבה שיחזיר להם את גלימותיהם). אמר ליה (רבה לרב): דינא הכי?! - אמר ליה (רב לרבה): אין, למען תלך בדרך טובים. (רבה) יהיב להו גלימייהו. אמרו ליה (הסבלים לרבה): עניי אנן, וטרחינן כולה יומא, וכפינן, ולית לן מידי (אנו עניים, טרחנו כל היום, ואנו רעבים ואין לנו דבר). אמר ליה (רב לרבה): זיל הב אגרייהו. (תשלם להם את שכר העבודה). אמר ליה: דינא הכי?! אמר ליה: אין, (במשלי פרק ב פסוק כ כתוב: "למען תלך בדרך טובים) וארחות צדיקים תשמר.

השולחן ערוך (סימן דש, א) פסק גמרא זו:

המעביר חבית ממקום למקום בשכר, ונשברה, דין תורה הוא שישלם, ... אבל תקנו חכמים שיהיה חייב שבועה שלא פשע בה, שאם אתה אומר ישלם, אין לך אדם שיעביר חבית לחבירו.

אם כי הנתביבות בסימן דש ס"ק א סייג: תקנת חכמים לפטור את הנתקל הייתה רק לגבי אדם שסוחר דבר כבד אך מקובל לסחוב אותו לבד; חכמים פטרו את הסבלים על נפילת חפץ מסוג זה, אחרת סבלים היו נמנעים מלסחוב חפצים כבדים כאלו שהחשש שיפלו גדול מאשר חפצים קלים. אך חכמים לא תיקנו תקנה זו כשמדובר בחפץ שקל להרימו, ואפשר בקלות להיזהר לא להפילו. אם חפץ כזה נפל, הרי שהסבל פשע בהובלתו וחייב לשלם. בנוסף, הפתחי חושן (פקדון ושאלה פרק ח הערה עח) הסתפק, האם מדובר בתקנה ספציפית בסבלים או גם בשאר המקצועות. לאור הדברים נראה לומר, שיש ללכת לפני משורת הדין בעבודה קשה שנעשית בשכר יחסית נמוך. ואם כן לא ניתן ללמוד מגמרא זו לשאר העבודות. זאת ועוד, גם השולחן ערוך חייב את העובד במקרה של פשיעה ופטר אותו רק במקרה של אונס כעין גנבה ואבדה.

אולם ערוך השולחן (סי' שלא סעי' ז) מציין, שמנהג בעלי בתים ישרים שהמעסיק נוטל על עצמו את נזקי העובד:

וכל היזק שעושה המשרת והמשרתת והפועל - חייבים לשלם כשהיה בלי אונס דדינם כשומר שכר. ומ"מ מנהג בע"ב ישרים שלא לנכות להם הזיקות קטנים כשבירת צלוחיות וקערות וכדומה, אם לא שפשעו להדיא כמזידים ממש.

עמוד 10 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

אך גם לפי מנהג זה אין לפטור עובד שפשע, ואין לפטור אלא נזקים קטנים. במקרה שלפנינו שני התנאים לא מתקיימים.

על בסיס הגמרא הזאת הסיק הרב יעקב אריאל שליט"א (מובא בהערות הרב אריאל לספר חבל נחלתו א, עמ' יג מובא באמונת עיתך גיליון 100) שיש פטור נרחב הרבה יותר לעובדים שגרמו היזק למעבידים:

לע"ד שמצינו הטבות דומות בימינו שאין באים על הפועלים בתביעות מצד הדין. כגון, פועל שהזיק בעבודתו לרכוש בעה"ב אינו משלם. לכל היותר יפטרוהו אם נזקו רב מתועלתו, אך תשלום נזיקין מאן דכר שמיה!?! ונראה שנוהגים כמו שדרש רב מרבב"ח בסוף פרק האומנין (ב"מ פג ע"א) 'למען תלך בדרך טובים'. המעבידים מבינים שאי אפשר להטיל את כל האחריות רק על הפועלים, ולכן הם פוטרים אותם מחיובים מסוימים... ונלענ"ד שאע"פ שכל זה הוא רק לפני משורת הדין. אולם הנוהג ההופך זאת לחיוב הוא נוהג טוב... ואכן כל תנאי עבודתם של הפועלים השתנו לטובה, כולל פיצויים וכדו' ואע"פ שיסודם הוא 'לפנים משורת הדין' מנהג המדינה הופך אותם לדין וכך נאה וכך יאה.

כלומר, אפילו אם השולחן ערוך חייב הליכה לפני משורת הדין רק במקרה דומה לסבלים, אך מנהג המדינה גורם לכך שהחיוב ללכת לפני משורת הדין רחב הרבה יותר.

גם לדברי הרב אריאל, ודאי אין להרחיב את הדברים למקרים שבהם הנזק נעשה כתוצאה מפשיעה ורשלנות חמורה. הגמרא והשו"ע לא דברו על פשיעה ורשלנות חמורה אלא על אונס כעין גניבה ואבדה. ואף החוק הישראלי לא מחייב מעביד לשלם על נזקי העובד שנגרמו בפשיעת העובד כפי שראינו לעיל. ממילא אין לנו לחדש עוד יותר מזה ולחייב את התובעת לשלם לפני משורת הדין על נזקי הנתבע.

סיכום: במקרה זה המעסיק לא מחויב ללכת לפני משורת הדין, ולכן התובעת אינה צריכה לספוג את עלות הגניבה לה גרם הנתבע בפשיעתו.

ז. התייחסות לשאר טענותיו של הנתבע

הנתבע הציג שתי טענות נוספות בפעל פה ובכתב: א) התביעה של חברת הליסינג היא ישירות לנהג ולכן התובעת לא הייתה חייבת לשלם לחברת הליסינג וממילא אין לה כעת תביעה כלפיו. ב) פטור של בעליו עמו.

הטענה הראשונה של הנתבע היא, שחברת הליסינג מחתימה כל עובד על חוזה אישי, שבו הוא מתחייב לשלם במקרה של גניבה. החברה תובעת את העובד שחתם על המסמך ולא את העמותה. אך כאן הנתבע כלל לא חתם על שום מסמך מול חברת הליסינג, אלא עובד אחר (סמזכ"ל העמותה). כך שחברת הליסינג הייתה אמורה לתבוע את העובד ולא את העמותה, ומכיוון שהעמותה לא הייתה אמורה להינזק כתוצאה מהגניבה, לפיכך אין להם עילה לתבוע אותו. הנתבע

עמוד 11 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 Main Office:

טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

מסתמך על כך שלאחר הגניבה פנה אליו נציג חברת הליסינג כדי לחקור אותו על פרטי האירוע, והודיע לו שהמחוייבות היא אישית שלו מתוקף חתימתו על ההסכם הנעשה עם הנהג.

הנתבע ציין בהקשר זה את דין שומר שמסר לשומר. הרכב בבעלות חברת הליסינג, היא העבירה אותו לסמזכ"ל העמותה, וסמזכ"ל העמותה העביר את הרכב לנתבע.

דין: נפתח ונבהיר שדין זה אינו קשור לענייננו. דין שומר שמסר לשומר מבואר במסכת בבא מציעא דף לו עמוד א, שאם השומר מסר את הפיקדון לשומר אחר ללא רשות הבעלים, והפיקדון נגנב או אבד - השומר הראשון חייב לשלם ואינו יכול להיפטר בטענה שהשומר השני הוא האחראי. טענה זו שייכת ליחסים שבין הבעלים לשומר הראשון (הבעלים יכול לטעון כנגד העברת הפיקדון ללא אישורו, או שיכול לטעון כי אינו מאמין לשומר השני). טענה זו לא קשורה לתביעה שבין השומר הראשון לשומר השני.

עוד יוער שבהסכם של התובעת עם חברת הליסינג (סעיף 6) נכתב:

החוכרת מתחייבת כי רק עובדיה ואנשים הפועלים מטעמה או ברשותם לרבות בני משפחתם, יהיו רשאים לנהוג במכונית.

לכן במקרה שלפנינו, כלל אין בעיה של שומר שמסר לשומר, כי חברת הליסינג מודעת לכך שהעמותה מעבירה את הרכבים לעובדיה, והיא מאשרת זאת. במצב כזה אין בעיה של שומר שמסר לשומר, וכפי שפסק השולחן ערוך בסימן רצא סעיף כב.

הנתבע עוד טען שלא היה על התובעת לשלם לחברת הליסינג את תשלום הנוק, כי חברת הליסינג הייתה אמורה לתבוע את הנהג ולא את העמותה, ומכיוון שהתובעת שילמה לחברה את החוב, אין הוא חייב להחזיר להם את הסכום שהם שילמו, וכדין פורע חובו של חברו, שלא זכאי לקבל החזרים מהחייב, (כפי שנפסק להלכה בשולחן ערוך בסימן קכח סעיף א).

בית הדין דוחה טענה זו, בגלל שמפורש בחוזה של התובעת עם חברת הליסינג שהוא מחייב גם את העמותה בעצמה, ולא את העובד בלבד, כך שהייתה מוטלת עליהם החובה לשלם את החוב. דין פורע חובו של חברו שייך באדם שמרצונו הטוב פורע חוב חברו, (הוא לא היה חייב לשלם ובכ"ז שילם), במקרה זה הפורע לא זכאי לקבל החזרים, אבל אם יש חיוב לשלם, (כמו בניזיקין) - אין את הפטור של פורע חובו של חברו. (שו"ת הרא"ש כלל עג סימן ט).

לדוגמא נכתב בסעיף 16.5:

במקרה שהמכונית תיגנב ו/או ייגרם לה אובדן מוחלט, תשלם החוכרת לקשר סכום השווה לכפל הסכום המוגדר כדמי השתתפות עצמית על פי סעיף 13.5. לעיל ובשיעור הנקוב בנספח א', וזאת למעט אם לא מילאה אחר הוראות הסכם זה ו/או הוראות פוליסות הביטוח במלואו.

עמוד 12 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים P.O.B 8178 Jerusalem 91080 Main Office:

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס Fax 02-5379626 www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

גם הטענה שיתכן והנהג היה יכול להיפטר בבית המשפט בטענה שהסעיף של הביטוח המחריג השארת מפתחות עוסק רק בהשארה מכוונת ולא בשכחה אינה סבירה כלל. יצוין שכפי שהועלה בדיון התובעת ביצעה ייעוץ משפטי לפני שהגיעה לחתימה על הפשרה, וגם מכך מוכח שלא היה סביר לזכות בבית משפט. נוסף שאדרבה מסתבר שהנתבע הרוויח מעסקת פשרה זו כי אחרת הסכום היה גבוה יותר. ואין לטעון שהנתבע פטור כי הוא לא חתם כנגד חברת הליסינג כי גם אם נאמר שהוא לא נכנס תחת הסמזכ"ל, אזי חיובו הוא ישירות כלפי התובעת שממנה קיבל את הרכב. מעבר לזה, אם הנתבע סבור שנעשה לו עוול ובבית המשפט הוא יוכל לזכות, לא חסומה בפניו הדרך לתבוע את חברת הליסינג ואת חברת הביטוח ולדרוש מהם לשפות על הפסדיו.

מכח דברים אלו עולה דחייה נוספת לטענת "פורע חוב חברו", שכן לדעת, התוס' (במסכת בבא מציעא דף לא: ד"ה אם יש) הפטור בפורע חוב חבירו שייך רק כאשר לא ברי היזקא, אך אם ברי היזקא - חייב לשלם.

הטענה השנייה של הנתבע היא, שיש כאן פטור של שמירה בבעלים.

טענה זו יש לדחות בגלל שתי סיבות: א) הנתבע כלל לא הוכיח שאכן הייתה שמירה בבעלים. ב) המשנה למלך (הלכות אישות פרק כא הלכה ט) כתב, שהפטור של שמירה בבעלים לא חל במזיק, וכן כתב הנתביבות בסימן רצא ס"ק יד. וכן פסקו החתם סופר (חלק ה סימן קנו) וערוך השולחן (סימן קעו סעיף לה).

לסיכום: טענת הפטור הנוספות של הנתבע נדחות.

ח. כיצד מתבצעת השומה בחפץ משומש

התובעת מבקשת לחייב את הנתבע בתשלום מחשב נייד בסך 3,295 ש"ח, וכן לשלם את שווי הטלפון בסך 1,667.25 ש"ח. בא כוחה של התובעת ציון, שהם מסתמכים על העקרון של הרב יהונתן בלס שליט"א (תחומין יג), שהמזיק צריך להחזיר את המצב לקדמותו, כי זהו הנזק שנגרם להם.

דיון: גם לדעת הרב יהונתן בלס שליט"א אין הכוונה בהחזרת המצב לקדמותו לרכישת מוצר חדש בדווקא, אלא בהחזרת המצב לקדמותו כפי שהיה עד לרגע הנזק. על המזיק לשלם את הסכום שיאפשר לניזק לרכוש חפץ ששוויו בידי הניזק יהיה כשווי החפץ שניזק.

הנתיבות בסימן קמח ס"ק א חידש שניתן לחייב מזיק רק אם הזיק דבר שניתן למוכרו בשוק, שאז יש לו שווי ממוני; אבל אם הזיק חפץ שלא ניתן למוכרו בשוק, כגון תמונות, או מצגת וכד' שלא ניתן למוכרו בשוק, או כלי אחד מתוך סט כלים - פטור המזיק, למרות שלניזק התמונות שוות הון רב. (שווי ממוני נמדד ע"פ האפשרות למכור בשוק). לעומת זאת **הערך ש"י** (חוי"מ סימן שפו; מובא בפתחי חושן, נזיקין, פרק י הערה מד) חלק על הנתיבות:

עמוד 13 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 Jerusalem P.O.B 8178 Brurya St. **Main Office:**

טל' 02-5371485 Tel 02-5379626 פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org beitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

וזר הוא אצלי, דמשום דאינו יכול ליקח דמים בעדו יפטר, דמכל מקום אזקיה
מה ששווה אצלו, ועתה יוכרח ליקח לו דרך וליתן דמים.

לכאורה לפי שיטת הערך ש"י נראה שיש לחייב אצלו על הסכום המלא כי גם אם אין זה מחירו
בשוק, מכל מקום הוא גורם לניזק להוציא דמים אלו וחייב מדינא דגרמי. אולם באמת אין ללמוד
משם, כי במקרה כאן יש דרך לקנות מחשבים וסלולריים משומשים, וגם אם אין זו הדרך הרגילה
של העמותה משיקולי כדאיות, סוף סוף הואיל והדבר אפשרי אי אפשר לגלגל על המזיק ולחייבו
בכל הסכום, ולכן גם לשיטת הערך ש"י יש לחייבו כפי שומת חפץ משומש.

**לסיכום: הנתבע חייב לשלם לתובעת מחיר של מחשב נייד משומש, וכן מחיר של טלפון
סלולרי משומש.**

ט. הוצאות משפט

על פי ההלכה כאשר שני הצדדים התנהלו בדיון המשפטי באופן סביר הם מתחלקים באגרת
ביה"ד באופן שווה (שו"ת הריב"ש, תעה; שו"ת תשובות והנהגות ב, תרצו, בסופו). על כן הנתבע
יחזיר לתובעת חצי מאגרת ביה"ד על סך 250 ש"ח.

י. פריסת תשלומים

במסגרת הדיונים בין הצדדים לפני הגעתם לבית הדין, הציעה התובעת לנתבע פריסת תשלומים
נדיבה. אנו פונים לתובעת ומבקשים ממנה להתחשב בקושי הגדול של הנתבע להוציא סכום כה
גדול, ומבקשים לחזור על הצעתה ולפרוס את התשלומים בצורה נדיבה.

יא. החלטות

1. הנתבע חייב לשלם לתובעת 20,000 ש"ח עבור הרכב שנגנב.
2. הנתבע חייב לשלם לתובעת מחיר של מחשב נייד משומש, וכן מחיר של טלפון סלולרי
משומש. אנו מאפשרים לצדדים זמן של עשרה ימים להגיע להסכמות ביניהם בנוגע
לגובה התשלום על המכשירים. לאחר שתהיה הסכמה בית הדין ייתן לה מעמד של פסק
דין. ככל והצדדים לא יגיעו להסכמה בדבר גובה התשלום - בית הדין יכריע.
3. הנתבע חייב לשלם 250 ש"ח הוצאות משפט.
4. בית הדין מבקש מהתובעת להתחשב בנתבע ולאפשר לו פריסת תשלומים נדיבה.
5. התשלום יבוצע בתוך 30 יום מהתאריך הנקוב על פסק דין זה.
6. ניתן לערער על פסק הדין תוך 30 יום מהתאריך הנקוב עליו.

והאמת והשלום אהבו

פסק הדין ניתן ביום כ"ג תשרי תשפ"א, 11 באוקטובר 2020.

בזאת באנו על החתום

עמוד 14 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 Jerusalem P.O.B 8178 Brurya St. Main Office:

טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.erezhemdah.org bitdin@erezhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois

הרב ישועה רטבי

הרב עמוס ראבילו, אב"ד

הרב יאיר וסרטיל

עמוד 15 מתוך 15

משרד ראשי: רח' ברוריה 2, ת.ד. 8178 ירושלים 91080 P.O.B 8178 Jerusalem
טל' 02-5371485 Tel פקס 02-5379626 Fax www.eretzhemdah.org beitdin@eretzhemdah.org ע"ר מס' 580120780

Founders: The Bellows Family, Chicago, Illinois